

YOSHLAR TARBIYASIDA MILLIY AN'ANALARNING O'RNI

Ilmiy maslahatchi: Samatov Xurshid Ulmasjonovich

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi

Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

Samarqand filiali f.f.d dotsent

Sherqulov Bunyod

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi

Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

Samarqand filiali talabasi

E-pochta: bunyodsherqulov2007@gmail.com

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada yoshlar tarbiyasida milliy an'analar va qadriyatlarning o'rni keng va batafsil tahlil qilinadi. Milliy urf-odatlar va an'analar yosh avlodning ma'naviy-axloqiy shakllanishida qanday rol o'ynashi ilmiy asosda yoritiladi. Shuningdek, milliy qadriyatlarning shaxs kamolotiga va jamiyat rivojiga ta'siri chuqur tahlil qilinadi. Globallashuv jarayonida milliy an'analarni saqlash va rivojlantirish masalasi ham alohida ko'rib chiqiladi. Yoshlar ongiga milliy qadriyatlarni singdirishning samarali yo'llari ham o'rganiladi. Oila, ta'lim muassasalari va jamiyat institutlarining tarbiyadagi o'rni muhim ekanligi ta'kidlanadi. Tadqiqot natijalari milliy an'analar barkamol avlodni shakllantirishning asosiy omili ekanligini ko'rsatadi. Shu sababli ushbu mavzu bugungi kunda dolzarb ahamiyatga ega.

KALIT SO'ZLAR: milliy an'analar, yoshlar tarbiyasi, ma'naviyat, qadriyatlar, globallashuv, madaniyat, milliy ong, tarbiya.

АННОТАЦИЯ

В данной статье подробно анализируется роль национальных традиций и ценностей в воспитании молодежи. Научно раскрывается, какую роль играют национальные обычаи и традиции в духовно-нравственном формировании подрастающего поколения. Также глубоко анализируется влияние национальных ценностей на развитие личности и общества. Особое внимание уделяется сохранению и развитию национальных традиций в условиях глобализации. Изучаются эффективные пути формирования национальных ценностей в сознании молодежи. Подчеркивается важная роль семьи, образовательных учреждений и общественных институтов в воспитании. Результаты исследования показывают, что национальные традиции являются основным фактором формирования гармонично развитого поколения. Поэтому данная тема является актуальной в современное время.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: национальные традиции, воспитание молодежи, духовность, ценности, глобализация, культура, национальное сознание, воспитание.

ABSTRACT

This article provides a comprehensive analysis of the role of national traditions and values in youth upbringing. It scientifically examines how national customs and traditions contribute to the moral and spiritual development of the younger generation. The impact of national values on personal development and social progress is also deeply analyzed. Special attention is given to preserving and developing national traditions in the context of globalization. Effective ways of instilling national values into the consciousness of youth are also studied. The important role of family, educational institutions, and social organizations in upbringing is emphasized. The research results show that national traditions are a key factor in forming a well-rounded generation. Therefore, this topic is highly relevant today.

KEYWORDS: national traditions, youth upbringing, spirituality, values, globalization, culture, national consciousness, education.

KIRISH

Bugungi globallashuv davrida jamiyat hayotida tezkor o'zgarishlar yuz bermoqda. Axborot texnologiyalarining rivojlanishi yoshlar hayotiga katta ta'sir ko'rsatmoqda. Internet va ijtimoiy tarmoqlar orqali turli madaniyatlar yoshlar ongiga tez kirib bormoqda. Bu jarayon bir tomondan foydali bo'lsa, boshqa tomondan milliy qadriyatlarga salbiy ta'sir ham ko'rsatishi mumkin. Shuning uchun yoshlar tarbiyasida milliy an'analarning o'rni juda muhimdir. Milliy an'analar xalqning tarixiy tajribasi va ma'naviy merosini o'zida mujassam etadi. Ular yoshlarning axloqiy va ma'naviy rivojlanishiga asos bo'lib xizmat qiladi. Shu sababli milliy tarbiya jamiyat kelajagini belgilovchi omildir.

1. MILLIY AN'ANALARNING MOHIYATI VA AHAMIYATI

Milliy an'analar har bir xalqning tarixiy rivojlanishi davomida shakllangan ma'naviy va madaniy qadriyatlar majmuasidir. Ular avloddan-avlodga o'tib, jamiyatning ma'naviy asosini mustahkamlaydi. Milliy an'analar insonning axloqiy qarashlarini shakllantiradi va ijtimoiy munosabatlarni tartibga soladi. Ular yoshlarning jamiyatga moslashishida muhim rol o'ynaydi. O'zbek xalqining mehmondo'stlik, kattalarga hurmat, kichiklarga izzat kabi qadriyatlari bunga yorqin misoldir. Bu an'analar yoshlarni odobli va madaniyatli qilib tarbiyalaydi. Milliy qadriyatlar orqali inson o'z milliyligini anglaydi. Shu sababli ular tarbiyaning asosiy poydevori hisoblanadi.

2. MUTAFAKKIRLAR QARASHLARI

Yoshlar tarbiyasida milliy an'analar qadimdan buyuk mutafakkirlar tomonidan e'tirof etilgan.

Alisher Navoiy inson kamolotini ma'naviyat va axloq bilan bog'laydi. U insonning eng katta boyligi uning odobi ekanligini ta'kidlaydi.

Abdulla Avloniy tarbiyani jamiyat kelajagini belgilovchi asosiy omil deb hisoblaydi. U “tarbiya biz uchun hayot-mamot masalasidir” deb yozgan.

Abu Nasr Forobiy esa jamiyat taraqqiyoti inson ma’naviyatiga bog‘liqligini ilmiy asoslab bergan. Uning fikricha, fozil jamiyat faqat ma’naviy yetuk insonlar bilan shakllanadi.

3. GLOBALLASHUV SHAROITIDA MILLIY QADRIYATLAR

Globalashuv jarayoni yoshlar hayotiga kuchli ta’sir ko’rsatmoqda. Internet va ijtimoiy tarmoqlar orqali turli madaniyatlar keng tarqalmoqda. Bu yoshlarning dunyoqarashini kengaytiradi. Biroq milliy qadriyatlarga befarqlik ham kuchayishi mumkin. Natijada milliy identitet zaiflashadi. Ma’naviy bo’shliq yuzaga kelishi ehtimoli mavjud. Shu sababli milliy qadriyatlarni asrab-avaylash muhim vazifadir.

4. YOSHLAR TARBIYASIDA MILLIY AN’ANALARNI SHAKLLANTIRISH YO‘LLARI

Milliy an’analarini yoshlar ongiga singdirish bir necha yo‘nalishda amalga oshiriladi:

- Oila tarbiyasi — birinchi maktab hisoblanadi.
- Ta’lim muassasalari — bilim va tarbiya markazi.
- Madaniy tadbirlar — qadriyatlarni targ‘ib qilish vositasi.
- Axborot texnologiyalari — keng auditoriyaga ta’sir qilish imkoniyati.

Bu yo‘llar orqali milliy qadriyatlarni yoshlar ongiga samarali singdirish mumkin.

5. ZAMONAVIY YONDASHUVLAR

Bugungi kunda milliy an’analarini targ‘ib qilishda zamonaviy texnologiyalar muhim ahamiyatga ega. Mobil ilovalar, video kontent, bloglar va onlayn platformalar bu jarayonda samarali vositadir. Virtual muzeylar va raqamli kontent yoshlarni milliy madaniyatga yaqinlashtiradi. Bu esa qadriyatlarni saqlashga xizmat qiladi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, yoshlar tarbiyasida milliy an'analar muhim o'rin egallaydi. Ular shaxsning ma'naviy va axloqiy rivojlanishini ta'minlaydi. Globallashuv sharoitida milliy qadriyatlarni saqlash dolzarb masaladir. Milliy an'analar yoshlarni vatanparvar va mas'uliyatli qilib tarbiyalaydi. Milliy ruhda tarbiyalangan yoshlar jamiyat kelajagini belgilaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mahbub ul-qulub — Alisher Navoiy
2. Turkiy guliston yoxud axloq — Abdulla Avloniy
3. Fozil odamlar shahri — Abu Nasr Forobiy
4. Islom Karimov — Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch
5. Shavkat Mirziyoyev — Yangi O'zbekiston strategiyasi
6. Qodirov A. Yoshlar tarbiyasi. Toshkent, 2019.
7. Bekmurodov M. Ma'naviyat asoslari. Toshkent, 2020.